Diputació de València | Protecció de Dades i Seguretat de la Informació

DivalData

Butlletí extraordinari amb motiu del dia Europeu de la Protecció de Dades

Butlletí extraordinari 2025

PRINCIPALS QÜESTIONS RELATIVES A L'APLICACIÓ DEL REGLAMENT D'INTEL·LIGÈNCIA ARTIFICIAL PER L'ADMINISTRACIÓ PÚBLICA

ÍNDEX

PRINCIPALS QÜESTIONS RELATIVES A L'APLICACIÓ DEL REGLAMENT D'INTEL·LIGÈNCIA ARTIFICIAL PER L'ADMINISTRACIÓ PÚBLICA

INTRODUCCIÓ.....2

1. UTILITZACIÓ DE LA IA EN LA AA.PP. LOCAL 3

2. PRINCIPALS QÜESTIONS LEGALS EN APLICACIÓ DEL REGLAMENT EUROPEU D'INTEL·LIGÈNCIA ARTIFICIAL (RIA) 17

NOTÍCIES.....48

Us convidem a traslladar-nos aquelles temàtiques que resulten del vostre interés per als pròxims quaderns. Estes peticions hauran de dirigir-se a:

Diputació de València

Departament de Protecció de Dades i Seguretat de la Informació

Pl. de Manises, 4 46003 València

email: dpdsi@dival.es

SUBSCRIPCIONS

Si desitges subscriure's al nostre Quadern accedix al següent enllaç.

"En el dia de la protecció de dades de caràcter personal és necessari posar l'accent, una vegada més, en el deure que l'Administració pública té en l'adopció de mesures jurídiques, organitzatives i tècniques per a salvaguardar el dret fonamental a la protecció de dades de caràcter personal".

INTRODUCCIÓ

Cada dia són més les Administracions públiques les que busquen l'aplicació de la Intel·ligència Artificial (d'ara en avant, IA) A a fi d'aconseguir, entre altres, la millora en la personalització, eficiència, efectivitat, equitat i transparència dels servicis públics. La IA està revolucionant la relació entre les administracions públiques i la ciutadania, marcant un abans i un després en la prestació de servicis públics.

Vaga dir, que la IA, lluny d'una perspectiva alarmista i detractora, pot aportar una infinitat d'avantatges o beneficis per a la nostra societat. No hi ha dubte, que la regulació per Llei i l'aplicació de l'ètica, són necessàries. Però, sense entrar en el debat d'això últim, a través del present, s'aporta una relació d'usos o fins de la IA en l'àmbit de l'Administració pública, així com una relació d'exemples d'este ús en l'Administració Local.

D'altra banda, a data del present Butlletí, ens trobem en les albors de l'aplicació del vigent Reglament (UE) 2024/1689 del Parlament Europeu i del Consell, de 13 de juny de 2024, pel qual s'establixen normes harmonitzades en matèria d'intel·ligència artificial (d'ara en avant, Reglament d'Intel·ligència Artificial o RIA).

En anterior publicació extraordinària, ja vam fer una aproximació en què suposava l'incipient ús de la IA, en particular, a nivell del sector públic. A partir dels esborranys del text, que estava elaborant-se a nivell d'Unió Europea, es van esqueixar les disposicions més rellevants, però sense conéixer quina seria l'articulació final d'estes.

Ara, publicada en el D.O.E. la versió vigent del Reglament, ens ocupem, en esta publicació, d'aportar les principals qüestions, de caràcter jurídic, a tindre present a l'efecte de crear, implementar i/o distribuir IA per part de l'Administració pública.

"El nou prestador tindria base de legitimació per a tractar les dades personals en la mesura en què siguen estrictament necessaris per a la gestió del servici públic de subministrament de proveïment d'aigua en xarxa secundària, sempre respectant la resta dels principis arreplegats en el RGPD".

Finalment, en este butlletí, extraordinari per estar sempre associat al Dia Europeu de la Protecció de Dades, s'ha tractat de mostrar l'especial subjecció de l'ús de la IA a la legislació en protecció de dades de caràcter personal. És per això que, conformement a quant ja anticipe l'Agència Espanyola de Protecció de Dades, entenem oportú, extractar la part més significativa d'allò que ens va dir l'autoritat de control estatal.

1. UTILITZACIÓ DE LA IA EN LA AA.PP. LOCAL

1.1. Llistat d'usos, agrupats per fins

La intel·ligència artificial (d'ara en avant, IA) està transformant diversos sectors a nivell global, i l'administració pública no és l'excepció. Els ajuntaments, com a òrgans de gestió local, s'estan adaptant a les noves tecnologies per a millorar l'eficiència dels seus servicis, optimitzar la presa de decisions i oferir una atenció més personalitzada als ciutadans. En este context, diversos governs locals han començat a implementar, o tenen plans per a fer-ho en el futur pròxim, sistemes basats en IA. Estos sistemes poden abastar des de l'automatització de tràmits administratius fins a la predicció de necessitats urbanístiques o la gestió intel·ligent del trànsit. Este fenomen no sols implica un avanç en térmens tecnològics, sinó que també obri un ventall de possibilitats per a transformar la relació entre les autoritats locals i els ciutadans, fent que els servicis públics siguen més ràpids, accessibles i adaptats a les necessitats de la comunitat. En este sentit, és important examinar exemples concrets de com alguns ajuntaments estan adoptant la IA per a entendre millor el seu impacte i potencial.

La IA està revolucionant la relació entre les administracions públiques i la ciutadania, marcant un abans i un després en la prestació de servicis públics. Este poder transformador es manifesta en la capacitat de la IA per a redefinir dinàmiques tradicionals, introduint nivells sense precedents d'eficiència, personalització i capacitat d'anticipació en la prestació de servicis públics.

"La IA està revolucionant la relació entre les administracions públiques i la ciutadania, marcant un abans i un després en la prestació de servicis públics. Este poder transformador es manifesta en la capacitat de la IA per a redefinir dinàmiques tradicionals, introduint nivells sense precedents d'eficiència, personalització i capacitat d'anticipació en la prestació de servicis públics".

En este context, i tal com definix Pedro Padilla Ruiz en el seu article sobre *"Aplicacions de la intel·ligència artificial als Ajuntaments"* es poden identificar dos grans àrees d'aplicació de la IA en l'àmbit públic:

- **Sistemes per a l'execució d'actes administratius**

En este àmbit, la IA s'utilitza per a automatitzar decisions i executar accions prèviament reservades a la intervenció directa de les persones. Els sistemes intel·ligents poden analitzar dades, avaluar escenaris i dur a terme tasques de manera autònoma, cosa que significa que processos abans manuals i laboriosos ara poden realitzar-se amb major rapidesa. Per exemple, l'expedició de llicències, la validació de documents o l'assignació de recursos són activitats que la IA pot gestionar amb alta eficiència. Este nivell d'automatització allibera els funcionaris de tasques repetitives, permetent-los enfocar-se en qüestions estratègiques i en la resolució de problemes complexos. La capacitat de la IA per a agilitzar tràmits i processos administratius no sols millora els temps de resposta, sinó que també garantix una major precisió en la presa de decisions. Això és crucial per a evitar errors, reduir la burocràcia i oferir a la ciutadania servicis més consistents.

- **Sistemes de suport a les actuacions administratives**

En este context, la IA es convertix en una ferramenta de suport clau per als processos de presa de decisions humanes. Estos sistemes analitzen grans volums de dades i generen informació útil que els responsables administratius poden utilitzar per a dissenyar polítiques més efectives i adaptades a les necessitats reals de la ciutat.

Una de les aplicacions més destacades és l'anàlisi predictiva. A través d'este enfocament, la IA permet a les administracions anticipar-se a problemes, preveure demandes futures i planificar recursos amb major precisió. Per exemple, en situacions d'emergència o durant el disseny d'estratègies a llarg termini, la capacitat d'anticipar desafiaments i necessitats facilita una gestió preventiva i eficaç.

Esta tecnologia també millora la capacitat de resposta de les administracions enfront de canvis sobtats en l'entorn, com el creixement poblacional, crisi econòmica o desastres naturals.

“Encara que la IA agilitza i millora estos processos no hem d'oblidar que la responsabilitat i supervisió final han de recaure en el factor humà”.

En evitar possibles obstacles, les institucions poden adaptar-se ràpidament, garantint la continuïtat i qualitat dels servicis públics.

Tornant a la utilitat de la IA en la prestació de servicis públics, podem exposar alguns sectors que demostren enormes millores quant a l'eficiència, la transparència i la qualitat dels servicis municipals. Vegem alguns exemples:

1. Resolució de consultes sobre la ciutadania

Els *bots* i assistents virtuals basats en IA poden proporcionar respostes ràpides i precises a les preguntes de la ciutadania, millorant la qualitat de l'atenció i reduint la càrrega de treball de les persones ocupades.

Una dels majors avantatges de la IA en l'àmbit públic és la seua capacitat per a personalitzar la interacció amb els ciutadans. Els assistents virtuals i altres sistemes de IA poden adaptar les seues respostes i servicis a les necessitats específiques de cada persona, oferint una experiència més satisfactòria.

Per exemple, un ciutadà que necessite informació sobre impostos locals pot rebre respostes clares i adaptades a la seua situació particular a través d'un *bot*. Este tipus d'interacció no sols simplifica la vida dels usuaris, sinó que també millora la seua percepció de l'administració pública com una entitat accessible i centrada.

La personalització també enfortix el vincle entre les institucions i la ciutadania, generant confiança i facilitant una comunicació més pròxima i efectiva. Este enfocament centrat en l'usuari contribuïx al fet que les persones perceben a l'administració com un aliat en lloc d'un ens burocràtic. Fins i tot que la IA agilitza i millora estos processos no hem d'oblidar que la responsabilitat i supervisió final han de recaure en el factor humà.

2. Detecció de fraus i corrupció

En el sector públic, una de les funcions que més s'ha transformat amb la irrupció de les noves tecnologies i la IA (especialment, amb mineria de dades o *data mining)* ha sigut la del control del compliment normatiu. I, d'entre tots els incompliments normatius, han sigut el frau i la corrupció els que possiblement han merescut major atenció.

"Els algorismes avançats són capaços d'analitzar grans quantitats de dades en temps real, identificant patrons, tendències i àrees de millora. Això permet a les administracions prendre decisions basades en informació sòlida i verificable, la qual cosa al seu torn incrementa la confiança pública en les institucions".

La IA pot ajudar en la identificació d'activitats fraudulentes i corruptes mitjançant l'anàlisi de dades financeres i transaccionals. Això és essencial per a garantir la integritat i la transparència en el sector públic.

En efecte, s'han desenrotllat un nombre significatiu de sistemes informàtics antifrau i anticorrupció, emprats pels òrgans inspectors i de control, destinats a l'anàlisi de grans quantitats de dades per a facilitar la detecció d'irregularitats i per a orientar les subsegüents actuacions de gestió de riscos o d'inspecció i sanció corresponents.

3. Automatització de processos i transparència

La IA també exercix un paper fonamental en la millora de la transparència i l'eficiència administrativa. Els algorismes avançats són capaços d'analitzar grans quantitats de dades en temps real, identificant patrons, tendències i àrees de millora. Això permet a les administracions prendre decisions basades en informació sòlida i verificable, la qual cosa al seu torn incrementa la confiança pública en les institucions.

Per exemple, la IA pot ser utilitzada per a monitorar l'execució de pressupostos, identificar desviacions en temps real i garantir que els recursos s'utilitzen de manera eficient. Així mateix, la seua capacitat per a analitzar dades històriques i actuals facilitar la identificació de problemes recurrents i la implementació de solucions.

Esta capacitat d'anàlisi profunda no sols beneficia a les institucions, sinó que també reforça el seu compromís amb la transparència. En disposar d'estes dades de manera pública a la ciutadania, les administracions poden demostrar el seu compromís amb una gestió responsable i accessible.

4. Reforç de la ciberseguretat

La IA s'utilitza en la detecció d'amenaces cibernètiques i en la protecció d'infraestructures crítiques, la qual cosa és fonamental en un món cada vegada més digitalitzat.
Les nostres administracions reben atacs informàtics cada dia, de divers tipus i de distinta gravetat. Amb models d'aprenentatge automàtic es poden previndre i limitar estos atacs. Com no podia ser d'una altra forma, la intel·ligència artificial també és present en la gestió informàtica i de la web

“La IA puede analizar grandes volúmenes de datos para identificar patrones y tendencias delictivas, ayudando a las fuerzas de seguridad a anticipar y prevenir actividades criminales”.

municipal. Per exemple, l'Ajuntament de Mataró prediu i adapta la web oficial a les necessitats dels ciutadans.

La intel·ligència artificial s'ha convertit en una ferramenta imprescindible per a garantir la seguretat en un entorn digital en constant evolució. La seua capacitat per a detectar, previndre i respondre a amenaces cibernètiques, juntament amb la seua aplicació en l'optimització de plataformes municipals, demostra com esta tecnologia està transformant la gestió pública, fent-la més segura, eficient i adaptada a les necessitats del segle XXI.

5. Seguretat ciutadana

En este context, les administracions locals tenen la possibilitat d'exercir un paper significatiu en la seua millora mitjançant l'ús de tecnologies d'intel·ligència artificial (IA). Estes ferramentes no sols reforcen la capacitat de prevenció, sinó que també optimitzen els recursos.

Una de les aplicacions més destacades de la IA en este àmbit és la videovigilància intel·ligent. Els sistemes de cambres amb IA, que poden situar-se en infraestructures públiques o en els propis «drons patrulla», poden detectar comportaments sospitosos en temps real, alertant a les autoritats i permetent una resposta més ràpida davant un il·lícit o un simple accident fortuït. A més, poden ajudar en la identificació i seguiment de persones desaparegudes.

D'altra banda, la IA és una ferramenta poderosa per a l'anàlisi de dades orientat a la prevenció del crim; La IA pot analitzar grans volums de dades per a identificar patrons i tendències delictives, ajudant les forces de seguretat a anticipar i previndre activitats criminals. La posada en marxa d'estos mecanismes exigix una perfecta coordinació entre les forces i cossos de seguretat, on la policia local té les seues pròpies competències, però l'entitat pública pot col·laborar en qüestions importants com la prevenció del delicte.
Encara que la seguretat no siga exclusivament responsabilitat de les entitats públiques, l'ús estratègic de la intel·ligència artificial pot marcar una diferència significativa. En combinar ferramentes avançades com la videovigilància intel·ligent l'anàlisi de dades predictiu, les administracions

publiques poden contribuir de manera substancial a la construcció d'entorns més segurs i a la millora de la qualitat.

6. Optimització del trànsit i del transport publique

En àrees urbanes, la IA s'utilitza per a optimitzar el trànsit i el transport públic. Els algorismes de IA poden millorar la gestió de semàfors, predir congestions i proporcionar rutes més eficients per al transport públic, la qual cosa reduïx la congestió i millora la mobilitat.

Una de les aplicacions més destacades de la IA en este àmbit és la implementació de sistemes de gestió del trànsit en temps real; Utilitzant algorismes d'aprenentatge automàtic i dades de sensors de trànsit, càmeres i dispositius GPS, els Ajuntaments poden optimitzar el flux de vehicles i reduir els embossos. Per exemple, els semàfors intel·ligents poden adaptar-se dinàmicament a les condicions del trànsit, minimitzant el temps d'espera.

Una altra àrea clau on la IA està marcant la diferència és en la predicció i planificació del transport públic. Mitjançant l'ús d'estos sistemes es poden identificar tendències com l'augment del nombre de passatgers en determinades línies durant hores pique o esdeveniments especials. Amb esta informació, les administracions locals poden ajustar els horaris i freqüències dels autobusos o metres per a garantir que hi haja suficient capacitat per a satisfer la demanda. A més, els algorismes suggerixen poden rutes alternatives o fins i tot redissenyar els trajectes per a optimitzar els temps de viatge i reduir costos d'operació.
La integració de la IA en la gestió del trànsit i el transport públic té implicacions que van més enllà de l'eficiència operativa. Estes tecnologies també exercixen un paper crucial en la planificació estratègica de les ciutats. Les dades recopilades pels sistemes intel·ligents proporcionen informació valuosa sobre els patrons de mobilitat, la qual cosa permet prendre decisions informades sobre inversions en infraestructura, com la construcció de noves vies, carrils exclusius per a autobusos o estacions de transport públic[1].

"Els algorismes de IA poden millorar la gestió de semàfors, predir congestions i proporcionar rutes més eficients per al transport públic, la qual cosa reduïx la congestió i millora la mobilitat".

[1] Víctor Almonesir, (19 de maig, 2024) article*, "Smart City 2024: exemples de #IA aplicada als servicis municipals"*.

"Un dels majors desafiaments en la prevenció de desastres naturals és la capacitat de predir quan i on ocorreran. La IA exercix un paper fonamental en la predicció d'estos esdeveniments en analitzar dades històriques i en temps real".

7. Detecció i respostes a desastres naturals

La IA pot ajudar en la detecció precoç de desastres naturals, com a terratrémols, inundacions i incendis forestals, i en la coordinació de la resposta d'emergència, la qual cosa pot salvar vides i reduir l'impacte.

Un dels majors desafiaments en la prevenció de desastres naturals és la capacitat de predir quan i on ocorreran. La IA exercix un paper fonamental en la predicció d'estos esdeveniments en analitzar dades històriques i en temps real. Per exemple, els algorismes d'aprenentatge automàtic poden processar dades meteorològiques, geològics i sísmics per a identificar patrons que sugerisquen la probabilitat d'un desastre imminent.

Els models de IA poden detectar canvis subtils en estes variables i emetre alertes primerenques a les autoritats i la població en risc. Això permet la planificació anticipada d'evacuacions, la preparació de recursos i la reducció de danys humans i materials.

La IA no sols s'utilitza per a predir desastres, sinó que també monitora de manera constant les àrees d'alt risc. Els sistemes de monitoratge basats en IA poden detectar canvis en les condicions geològiques, climàtiques i ambientals que podrien indicar la imminència d'un desastre. Per exemple, els sistemes de monitoratge de lliscaments de terra poden identificar moviments del sòl i alertar a les comunitats en risc.

Este monitoratge continu proporciona informació valuosa que ajuda les autoritats a prendre decisions informades i a les persones a estar preparades en cas d'emergència.

Exemples pràctics de l'ús de la IA en la prevenció de desastres naturals els trobem en primer lloc, en l'activitat sísmica. Particularment els terratrémols representen una catàstrofe natural devastadora que ha sigut objecte d'una creixent atenció en la comunitat científica. La Intel·ligència Artificial s'ha convertit en una ferramenta essencial per a millorar la nostra comprensió i capacitat de predicció d'estos esdeveniments. Els models d'aprenentatge automàtic es dediquen a analitzar dades sísmiques històriques, observar

moviments terrestres i detectar canvis subtils en l'escorça terrestre. Encara que no podem predir amb precisió quan i on ocorreran els terratrémols, la detecció pot atorgar a la població valuosos segons per a prendre mesures de seguretat i així minimitzar el risc de pèrdues humanes.

En els últims anys, també cal tindre en compte que els incendis forestals han experimentat un alarmant augment en termes de freqüència i intensitat. La IA exercix un paper crucial en la prevenció d'estos devastadors desastres. Drons equipats amb algorismes de IA poden dur a terme una vigilància constant de les àrees forestals, detectant senyals de possibles fonts d'ignició, com a llampecs o focs provocats. A més, la IA té la capacitat d'analitzar dades meteorològiques per a preveure la propagació dels incendis, la qual cosa proporciona als servicis d'extinció d'incendis la informació necessària per a desenrotllar estratègies més efectives en la lluita contra el foc.

“Drons equipats amb algorismes de IA poden dur a terme una vigilància constant de les àrees forestals, detectant senyals de possibles fonts d'ignició, com a llampecs o focs provocats”.

8. Planificació urbana i gestió dels residus i sanejament

La IA es pot utilitzar en la planificació urbana per a optimitzar l'ús de recursos, preveure necessitats d'infraestructura i gestionar eficientment els residus i l'energia a les ciutats.

Un dels majors avanços que la IA aporta a la gestió de residus és la possibilitat d'optimitzar les rutes de recol·lecció d'escombraries. Utilitzant dades històriques sobre els patrons d'ompliment dels contenidors i dades en temps real recopilats per sensors instal·lats en estos mateixos, els algorismes de IA poden dissenyar itineraris més eficients per als camions recol·lectors. Este enfocament té múltiples beneficis. D'una banda, permet reduir significativament el consum de combustible en acurtar les distàncies recorregudes i evitar rutes innecessàries. D'altra banda, disminuïx les emissions de carboni associades al transport, el que contribuïx directament a mitiga.
A més, els contenidors intel·ligents exercixen un paper fonamental en este procés. Equipats amb sensors avançats, estos dispositius són capaços de mesurar el nivell d'ompliment de cada contenidor, proporcionant dades clau per a prioritzar la recol·lecció on més es necessita. Per exemple, en lloc de seguir una ruta fixa i arreplegar tots els

“Un altre àmbit en el qual la IA està marcant la diferència és la gestió i manteniment de les xarxes de sanejament. Les infraestructures d'aigua i clavegueram són essencials per a garantir la salut pública i la qualitat de vida, però sovint enfronten problemes com a bloquejos, fugides o desgast estructural. La IA, combinada amb sensors intel·ligents, oferix una solució innovadora a esta mena de problemes en les infraestructures”.

contenidors, els camions poden dirigir-se primer a aquells que estan completament plens, evitant desplaçaments innecessaris.

Un altre àmbit en el qual la IA està marcant la diferència és la gestió i manteniment de les xarxes de sanejament. Les infraestructures d'aigua i clavegueram són essencials per a garantir la salut pública i la qualitat de vida, però sovint enfronten problemes com a bloquejos, fugides o desgast estructural. La IA, combinada amb sensors intel·ligents, oferix una solució innovadora a esta mena de problemes en les infraestructures. Això facilita un manteniment predictiu, minimitzant interrupcions i costos de reparació.

9. Planificació urbanística i medi ambient

La IA té el potencial de generar impactes positius significatius en múltiples àrees relacionades amb la planificació urbanística i el medi ambient. Encara que existixen iniciatives avançades com els «bessons digitals», que oferixen una representació virtual detallada de les ciutats i permeten realitzar anàlisis complexes, en esta ocasió ens centrarem en altres aplicacions igualment valuoses que estan transformant la gestió urbana.
Una de les contribucions més destacades de la IA en l'àmbit de la planificació urbana és la capacitat per a realitzar simulacions i modelatges predictius.

Gràcies a estes simulacions, els planificadors urbans poden prendre decisions més informades i basades en evidència. En lloc de dependre únicament d'estimacions o estudis manuals, els algorismes oferixen una visió més completa i precisa dels possibles resultats, la qual cosa reduïx el marge d'error i millora l'eficàcia de les polítiques urbanes. Això és especialment rellevant en decisions crítiques com la construcció d'infraestructures, la distribució del sòl per a usos residencials o comercials, i la planificació de segments urbans.
Un altre camp en el qual la IA demostra ser inavaluable és en el monitoratge ambiental; Sensors i anàlisis de dades en temps real permeten a l'administració pública monitorar la qualitat de l'aire, el soroll i altres factors ambientals, facilitant una gestió proactiva i sostenible de l'entorn urbà.

Per exemple, si els sensors detecten un augment significatiu en els nivells de partícules contaminants en l'aire, els sistemes de

"Un altre camp en el qual la IA demostra ser inavaluable és en el monitoratge ambiental; Sensors i anàlisis de dades en temps real permeten a l'administració pública monitorar la qualitat de l'aire, el soroll i altres factors ambientals, facilitant una gestió proactiva i sostenible de l'entorn urbà."

IA poden alertar a les autoritats locals perquè implementen mesures correctives, com a restriccions al trànsit o campanyes de conscienciació. Així mateix, les anàlisis en temps real poden ajudar a mitigar l'impacte d'activitats industrials o esdeveniments massius que poden generar contaminació, promovent una gestió

Estes ferramentes reforcen la capacitat de les ciutats per a adaptar-se a desafiaments globals com el canvi climàtic, la urbanització accelerada i la gestió eficient de recursos. La IA no sols ajuda a identificar problemes, sinó que també oferix solucions pràctiques per a abordar-los, contribuint a la construcció de ciutats més intel·ligents, habitables i sostenibles.

1.2. Exemples reals

A continuació, detallem alguns d'estos exemples:

- L'Ajuntament d'Alacant, cas d'èxit en l'aplicació de la intel·ligència artificial a través de la compra pública d'innovació

L'Ajuntament d'Alacant ha llançat un projecte innovador basat en la compra pública d'innovació (CPI), denominat ALI. Esta ferramenta, impulsada per intel·ligència artificial (IA), té com a objectiu facilitar als ciutadans l'accés i la realització de tràmits a través de la seu electrònica del municipi. Utilitza un assistent virtual que respon a dubtes i anticipa necessitats, millorant la interacció amb l'administració.

Desenrotllada per les empreses Lynx View i Efor Global Technology, ALI és pionera a Espanya i es troba disponible en el portal ali.alicante.es. El sistema ha sigut entrenat amb dades de 100.000 anomenades al servici municipal 010 i ha sigut finançat amb fons europeus, amb suport de l'Agència Valenciana d'Innovació. El projecte busca reduir la bretxa digital i millorar l'accessibilitat a l'administració, amb la possibilitat d'incorporar models predictius per a la presa de decisions. A més, actua com un referent en la compra pública d'innovació, promovent la internacionalització de les empreses que van participar en el seu desenrotllament.

Consulta la notícia en este enllaç.

"El projecte busca reduir la bretxa digital i millorar l'accessibilitat a l'administració, amb la possibilitat d'incorporar models predictius per a la presa de decisions. A més, actua com un referent en la compra pública d'innovació, promovent la internacionalització de les empreses que van participar en el seu desenrotllament".

- AviBot, l'assistent virtual per intel·ligència artificial de l'Ajuntament d'Avilés ja està disponible per a consultes i tràmits

L'Ajuntament d'Avilés ha llançat el seu assistent virtual 'AviBot', l'objectiu del qual és millorar l'accés a servicis públics de manera ràpida i eficient. Funciona les 24 hores del dia i utilitza Intel·ligència Artificial per a interpretar el llenguatge humà, responent preguntes i guiant als usuaris en tràmits com a cites prèvies, consultes d'incidències, o disponibilitat de bicicletes.

AviBot està disponible en canals com la web municipal, WhatsApp, Telegram i telèfon, i respon tant a preguntes predefinides com a consultes lliures sobre diversos servicis de l'Ajuntament. Va ser desenrotllat per l'empresa One Million Bot S.L. amb una inversió de 88.273,13 euros, cofinançada pel Fons Europeu de Desenrotllament Regional. A més, està disponible en espanyol i asturià.

Consulta la notícia en este enllaç.

- 'Llum', el nou assistent virtual per a la ciutadania de Torrent

L'Ajuntament de Torrent ha llançat 'Llum', un bot intel·ligent disponible 24/7 en la seua pàgina web per a assistir als usuaris en els seus tràmits i consultes. Desenrotllat per '1millionbot', oferix respostes ràpides a dubtes comuns sobre servicis municipals com a empadronament, incidències o domiciliació de rebuts. Esta ferramenta busca millorar la interacció amb l'administració, optimitzant l'experiència dels ciutadans sense reemplaçar altres mitjans d'atenció, com la presencial.

Durant la seua fase de proves al novembre i desembre, 'Llum' va atendre més de 1600 consultes amb una taxa d'encert superior al 90%. A més, el bot aprén de cada interacció gràcies a la seua intel·ligència artificial i l'anàlisi de dades, millorant contínuament l'experiència de l'usuari. Este projecte està cofinançat per fons europeus i forma part de l'Estratègia de Desenrotllament Urbà Sostenible de Torrent.

"El bot aprén de cada interacció gràcies a la seua intel·ligència artificial i l'anàlisi de dades, millorant contínuament l'experiència de l'usuari. Este projecte està cofinançat per fons europeus i forma part de l'Estratègia de Desenrotllament Urbà Sostenible de Torrent".

Consulta la notícia en este enllaç.

- L'Ajuntament de Valladolid presenta a 'ANA', l'assistent virtual intel·ligent de la seua nova web municipal.

Es tracta d'un bot pioner en el seu àmbit a nivell nacional, basat 100% en intel·ligència artificial generativa, que assistix a la ciutadania davant preguntes de diversa tipologia vinculades a les competències municipals. Esta ferramenta va ser desenrotllada pels tècnics de l'Ajuntament en col·laboració amb Luce IT una empresa val·lisoletana.

Com a dada curiosa, compte la notícia que l'elecció de 'ANA' com a nom per a l'assistent, és en honor a l'empleada municipal que manté la base de dades d'atenció ciutadana des de fa dècades.

Consulta la notícia en este enllaç.

- "Javi" l'assistent virtual de l'Ajuntament de San Javier.

L'Ajuntament de San Javier (Múrcia) ha creat un Bot de IA, que exercix com a assistent virtual a través de la web municipal. L'assistent virtual, sobrenomenat com "Javi", atén fins a 80 idiomes i resol en segons qualsevol pregunta sobre temes burocràtics del propi Ajuntament com d'informació general relacionada amb Educació, Sanitat, temes socials o qualsevol altre relacionat amb el municipi.

Amb esta iniciativa han volgut aconseguir donar accessibilitat del ciutadà a la informació municipal combatent la bretxa digital per la seua fàcil usabilitat i a més incorpora fins a 80 idiomes de resposta, ja que en el municipi de San Javier hi ha veïns empadronats de 200 nacionalitats. L'ajuntament explica que el bot es nodrix de més de 500 URL i 350 documents en la seua base de dades per a poder oferir respostes concises a qualsevol pregunta.

Consulta la notícia en este enllaç.

"L'Ajuntament de Madrid ha llançat un projecte pilot anomenat 'Paloma', que utilitza Intel·ligència Artificial (IA) per a identificar i fer costat a persones majors en situació de soledat no desitjada. Entre el 28 de novembre i el 8 de desembre de 2023, es va contactar a 5.163 majors de 75 anys que viuen sols, a través d'un assistent virtual intel·ligent".

- Madrid inicia l'atenció social a més de 600 majors en soledat no desitjada detectats mitjançant Intel·ligència Artificial

L'Ajuntament de Madrid ha llançat un projecte pilot anomenat 'Paloma', que utilitza Intel·ligència Artificial (IA) per a identificar i fer costat a persones majors en situació de soledat no desitjada. Entre el 28 de novembre i el 8 de desembre de 2023, es va contactar a 5.163 majors de 75 anys que viuen sols, a través d'un assistent virtual intel·ligent. El 31% de les dones i el 34% dels hòmens van manifestar sentir-se sols, encara que molts comptaven amb una xarxa de suport. El projecte no sols va identificar als majors que se sentien solos, sinó que també va iniciar una segona fase de seguiment social personalitzat, atenent 602 persones mitjançant un programa d'acompanyament social, que va incloure visites domiciliàries a 143 d'elles. Aquells amb major risc de vulnerabilitat van ser atesos pels Servicis Socials. Esta intervenció, que va involucrar més de 113 hores de diàleg, ha permés brindar un suport integral i personalitzat als majors, millorant la detecció i resposta a la soledat no desitjada gràcies a l'ús de la IA.

Consulta la notícia en este enllaç.

- L'Ajuntament de Madrid utilitzarà intel·ligència artificial per a "generar llicències d'urbanisme"

L'Ajuntament de Madrid està implementant Intel·ligència Artificial (IA) per a agilitzar la gestió de llicències urbanístiques, facilitant tant el treball dels tècnics com el dels arquitectes. El sistema automatitzat permetrà als professionals conéixer en temps real l'estat de les llicències d'urbanisme i assegurar-se que complixen amb els requisits de manera eficient, reduint la càrrega de treball dels empleats municipals i accelerant els tràmits. Esta iniciativa s'emmarca dins d'un context d'alta demanda de vivenda a la ciutat, tant pública com privada.

A més d'este projecte, l'Ajuntament està col·laborant en altres iniciatives tecnològiques, com un bastó per a persones cegues que els permet conéixer el que ocorre al seu voltant mitjançant xiulets. També han creat el grup de treball 'MAIA',

"El sistema automatitzat permetrà als professionals conéixer en temps real l'estat de les llicències d'urbanisme i assegurar-se que complixen amb els requisits de manera eficient, reduint la càrrega de treball dels empleats municipals i accelerant els tràmits".

compost per diverses àrees del Consistori, per a aplicar solucions basades en IA i millorar l'eficiència dels servicis públics i la comunicació amb els ciutadans. Això inclou ferramentes que faciliten la interacció amb l'Ajuntament i optimitzen el treball burocràtic dels empleats públics, millorant la gestió i els servicis a la ciutat.

Consulta la notícia en este enllaç.

- L'Ajuntament de Granada firma un acord de col·laboració amb Orange per a impulsar el primer Centre Demostrador de IA Urbana a Espanya

L'alcaldessa de Granada, i el director d'Orange a Andalusia, van firmar un conveni per a col·laborar en el "Centre Demostrador d'Intel·ligència Artificial Urbà iQuantum". Este centre, el primer del seu tipus a Espanya, obrirà en 2025 i se centrarà en el desenrotllament de solucions tecnològiques per a millorar l'eficiència de les administracions públiques. A més, oferirà formació en IA i sessions per a empreses. El centre comptarà amb la participació de diverses entitats, incloent-hi empreses, universitats i administracions públiques.

Consulta la notícia en este enllaç.

• València contractarà una oficina tècnica per a liderar la intel·ligència artificial urbana amb el projecte Citcom.ai

L'Ajuntament de València ha contractat una oficina d'assistència tècnica per al projecte Citcom.ai, amb una inversió de 600.000 euros. Este projecte, clau per a la Comissió Europea, té com a objectiu aplicar la Intel·ligència Artificial en la gestió urbana per a transformar els servicis municipals. València coordina el supernodo sud d'Europa i busca posicionar-se com a líder en innovació digital. A més, després dels efectes de la DANA, l'Ajuntament ha encarregat als socis del projecte desenrotllar solucions per a la recuperació. Citcom.ai millorarà àrees com a sostenibilitat, gestió de soroll i residus, i busca ser un referent europeu en ciutats intel·ligents i sostenibles.

Consulta la notícia en este enllaç.

"Este projecte, clau per a la Comissió Europea, té com a objectiu aplicar la Intel·ligència Artificial en la gestió urbana per a transformar els servicis municipals. València coordina el supernodo sud d'Europa i busca posicionar-se com a líder en innovació digital. A més, després dels efectes de la DANA, l'Ajuntament ha encarregat als socis del projecte desenrotllar solucions per a la recuperació. Citcom.ai millorarà àrees com a sostenibilitat, gestió de soroll i residus, i busca ser un referent europeu en ciutats intel·ligents i sostenibles".

2. PRINCIPALS QÜESTIONS LEGALS EN APLICACIÓ DEL REGLAMENT EUROPEU D'INTEL·LIGÈNCIA ARTIFICIAL (RIA)

2.1. Terminis per a la adecuació al RIA

En primer lloc, interessa saber quins terminis preveu el Reglament (UE) 2024/1689 del Parlament Europeu i del Consell, de 13 de juny de 2024, pel qual s'establixen normes harmonitzades en matèria d'intel·ligència artificial (d'ara en avant, Reglament d'Intel·ligència Artificial o RIA), a fi d'atendre el compliment de quant en ell s'arreplega.

Com es mostra, a continuació, existixen una diversitat de terminis, dels quals s'assenyalaran els més significatius per a autoritat pública, òrgan o organisme, això és, per a l'Administració pública, en general.

D'una banda, l'article 113 del RIA establix un termini d'entrada en vigor de vint dies des de la seua publicació en el Diari Oficial de la Unió Europea, termini que va finalitzar el passat 1 d'agost de 2024. No obstant això, el mateix precepte concedix un termini de dos anys fins a la seua plena aplicació, per la qual cosa el RIA serà aplicable a partir del 2 d'agost de 2026, encara que amb una sèrie d'excepcions:

- Els capítols I (Disposicions generals) i II (pràctiques de IA prohibides) seran aplicables a partir del 2 de febrer de 2025 [art. 113.a) RIA].

Referent a això, el Considerant 179 indica el següent: *"El present Reglament ha d'aplicar-se a partir del 2 d'agost de 2026. No obstant això, tenint en compte el risc inacceptable associat a determinades formes d'ús de la IA, les prohibicions, així com les disposicions generals del present Reglament, han d'aplicar-se ja des del 2 de febrer de 2025. Encara que estes prohibicions no assortisquen ple efecte fins al cap de l'establiment de la governança i l'aplicació del present Reglament, és important anticipar l'aplicació de les prohibicions per a tindre en compte els riscos inacceptables i adaptar altres procediments, per exemple, en l'àmbit del Dret civil. A més, la infraestructura relacionada amb la*

"El Considerant 179 indica el següent: El present Reglament ha d'aplicar-se a partir del 2 d'agost de 2026. No obstant això, tenint en compte el risc inacceptable associat a determinades formes d'ús de la IA, les prohibicions, així com les disposicions generals del present Reglament, han d'aplicar-se ja des del 2 de febrer de 2025".

governança i el sistema d'avaluació de la conformitat han d'estar operatius abans d'eixa data, per la qual cosa les disposicions relatives als organismes notificats i l'estructura de governança han de ser aplicables a partir del 2 d'agost de 2026. Donada la ràpida evolució tecnològica i l'elevat ritme d'adopció de models de IA d'ús general, les obligacions dels proveïdors de models de IA d'ús general han d'aplicar-se des del 2 d'agost de 2025. Els codis de bones pràctiques han d'estar finalitzats a més tardar el 2 de maig de 2025 a fi de permetre als proveïdors demostrar el compliment de les seues obligacions dins del termini previst. L'Oficina de IA ha de vetlar perquè les normes i els procediments de classificació estiguen actualitzats conformement als avanços tecnològics. Així mateix, els Estats membres han d'establir i posar en coneixement de la Comissió les normes referents a les sancions, incloses les multes administratives, i assegurar-se que per a la data d'aplicació del present Reglament s'apliquen de manera adequada i efectiva. Per tant, les disposicions relatives a les sancions han d'aplicar-se a partir del 2 d'agost de 2025".

- El capítol III, secció 4 (Autoritats notificants i organismes notificats), el capítol V (Models de IA d'ús general), el capítol VII (Governança) i el capítol XII (Sancions) i l'article 78 (Confidencialitat) seran aplicables a partir del 2 d'agost de 2025, a excepció de l'article 101 (Multes a proveïdors de models de IA d'ús general) [art. 113.a) RIA].

- L'article 6, apartat 1 (Condicions IA d'alt risc), i les obligacions corresponents del Reglament seran aplicables a partir del 2 d'agost de 2027.

Així mateix, trobem en el RIA altres preceptes que establixen diferents terminis d'aplicació:

- Els sistemes de IA que siguen components dels sistemes informàtics de gran magnitud enumerats en l'annex X i que s'hagen introduït en el mercat o s'hagen posat en servici abans del 2 d'agost de 2027 hauran d'estar de conformitat amb el Reglament a tot tardar el 31 de desembre de 2030 [art. 111.1 RIA].

"Una de les excepcions que han de tindre molt present les AA.PP. és la dels proveïdors i els responsables del desplegament dels sistemes de IA d'alt risc destinats a ser utilitzats per les autoritats públiques, que hauran d'adoptar les mesures necessàries per a complir els requisits i obligacions del Reglament a tot tardar el 2 d'agost de 2030".

- Una de les excepcions que han de tindre molt present les AA.PP. és la dels **proveïdors i els responsables del desplegament dels sistemes de IA d'alt risc destinats a ser utilitzats per les autoritats públiques**, que hauran d'adoptar les mesures necessàries per a complir els requisits i obligacions del Reglament a més tardar el **2 d'agost de 2030** [Considerant 177 *in fine*; art. 111.2 RIA]. En el pròxim apartat examinarem quins són considerats "sistemes de IA d'alt risc".
- Els proveïdors de models de IA d'ús general que s'hagen introduït en el mercat abans del 2 d'agost de 2025 han d'adoptar les mesures necessàries per a complir les obligacions establides en el Reglament a més tardar el 2 d'agost de 2027 [art. 111.3 RIA].

Apunta la AVPD que l'habilitació per a gravar els plens tampoc aconseguiria els casos en què la corporació haja fet ús de la facultat de declarar secret el debat i votació per afectar-se a l'honor i intimitat dels ciutadans.

Finalment, recorda que el compliment del principi de transparència proclamat en el art. 5.1.a) del RGPD exigix que els assistents al ple siguen informats que la sessió serà gravada i difosa, en els términs exigits per la normativa en matèria de protecció de dades.

2.2. Rols de la AA.PP. (Proveïdor; responsable del desplegament o implementador; distribuïdor; importador) entorn a la IA

En l'article 3 del RIA es troben les definicions dels rols que poden assumir les diferents parts (persones físiques o jurídiques) a les quals els resulta d'aplicació el Reglament, i que poden implicar les AA.PP. i els seus contractistes. En el present apartat es descriuran els rols més significatius:

- Proveïdor:

"Una persona física o jurídica o autoritat, òrgan o organisme d'una altra índole públics que desenrotlle un sistema de IA o un model de IA d'ús general o per al qual es desenrotlle un sistema de IA o un model de IA d'ús general i ho introduïsca en el mercat o pose en servici el

sistema de IA amb el seu propi nom o marca comercial, previ pagament o gratuïtament". [Art. 3.3 RIA]

Un exemple de proveïdor sota els términs del Reglament és OpenAI, l'empresa darrere de sistemes de IA molt coneguts com ChatGPT, que s'han posat a servici dels usuaris finals en modalitat tant gratuïta com de pagament.

"Un exemple de proveïdor sota els términs del Reglament és OpenAI, l'empresa darrere de sistemes de IA molt coneguts com ChatGPT, que s'han posat a servici dels usuaris finals en modalitat tant gratuïta com de pagament".

- Responsable del desplegament o implementador:

"Tota persona física o jurídica, autoritat pública, agència o organisme d'una altra índole que utilitze un sistema de IA sota la seua pròpia autoritat, excepte quan el seu ús s'emmarque en una activitat personal de caràcter no professional". [Art. 3.4 RIA]

Cal precisar que el responsable del desplegament no és la persona física que acaba usant el sistema de IA, sinó la persona o entitat que implementa este sistema per al seu ús. A títol il·lustratiu, si una entitat desplega un sistema de IA perquè puga ser utilitzat pels seus empleats, esta entitat serà la responsable del desplegament d'este sistema, mentres que els empleats seran els usuaris finals d'este. **Així, el de responsable del desplegament serà el rol que més sovint assumisquen les AA.PP., especialment en l'àmbit de l'Administració Local.**

- Representant autoritzat:

"Tota persona física o jurídica situada o establida en la Unió que haja rebut i acceptat el mandat per escrit d'un proveïdor d'un sistema de IA o d'un model de IA d'ús general per a complir les obligacions i dur a terme els procediments establits en el present Reglament en representació d'este proveïdor". [Art. 3.5 RIA]

El representant autoritzat és, per tant, una persona situada en el territori de la Unió Europea que haurà de ser designada per aquells proveïdors que es troben fora d'este territori perquè complisca les obligacions i duga a terme les accions exigides pel RIA en el seu nom.

El rol de representant autoritzat podria equiparar-se a la figura del "representant" en el marc del Reglament General de Protecció de Dades (Art. 4.17, RGPD).

- Importador:

"Una persona física o jurídica situada o establida en la Unió que introduïsca en el mercat un sistema de IA que porte el nom o la marca comercial d'una persona física o jurídica establida en un tercer país". [Art. 3.6 RIA]

Tal com s'extrau de la pròpia definició, l'importador és aquella persona establida dins del territori de la Unió Europea que comercialitza o posa en servici un sistema de IA sota el nom o marca comercial d'una altra persona establida fora del territori europeu.

- Distribuïdor:

"Una persona física o jurídica que forme part de la cadena de subministrament, distinta del proveïdor o l'importador, que comercialitze un sistema de IA en el mercat de la Unió". [Art. 3.7 RIA]

El distribuïdor, a diferència de l'importador, serà qualsevol altre subjecte en la cadena de subministrament d'un sistema de IA que comercialitze el sistema, sempre que no tinga el rol d'importador o que no influïsca sobre les propietats del sistema. Cal destacar, en qualsevol cas, que el RIA imposa distintes obligacions als distribuïdors i als importadors, en estar involucrats en diferents etapes de la cadena de subministrament.

- Operador:

"Un proveïdor, fabricant del producte, responsable del desplegament, representant autoritzat, importador o distribuïdor". [Art. 3.8 RIA]

Com s'aprecia de la pròpia definició del RIA, "Operador" és un terme ampli que comprén pràcticament la totalitat dels rols prèviament definits.

"Una persona física o jurídica que forme part de la cadena de subministrament, distinta del proveïdor o l'importador, que comercialitze un sistema de IA en el mercat de la Unió".

"També es consideren d'alt risc els sistemes de IA contemplats en l'Annex III del RIA (biometria; infraestructures crítiques; educació i formació professional; ocupació, gestió dels treballadors i accés a l'autoocupació; accés a servicis privats essencials i a servicis i prestacions públics essencials i gaudi d'estos; garantia del compliment del Dret; migració, asil i gestió del control fronterer; Administració de justícia i processos democràtics)".

2.3. Categorització dels sistemes de IA

Abans d'entrar a examinar les concretes obligacions que els atribuïx el RIA, hem de precisar que este Reglament europeu categoritza els sistemes de IA segons el risc que estos comporten per als drets fonamentals de les persones, existint sistemes de risc inacceptable, d'alt risc, de risc limitat i de risc mínim.

En el present, ens centrarem en els considerats "sistemes de IA d'alt risc", perquè és en l'ús d'estos on el RIA establix uns requisits i obligacions més estrictes. Les **regles de classificació dels sistemes de IA com a "sistemes d'alt risc"** són les establides en l'article 6 del RIA:

Amb independència de si s'ha introduït en el mercat o s'ha posat en servici, un sistema de IA es considerarà d'alt risc quan reunisca les dos condicions que s'indiquen a continuació:

a) que el sistema de IA estiga destinat a ser utilitzat com a component de seguretat d'un producte que entre en l'àmbit d'aplicació dels actes legislatius d'harmonització de la Unió enumerats en l'annex I, o que el propi sistema de IA siga un d'estos productes, i

b) que el producte del qual el sistema de IA siga component de seguretat conformement a la lletra a), o el propi sistema de IA com a producte, haja de sotmetre's a una avaluació de la conformitat de tercers per a la seua introducció en el mercat o posada en servici conformement als actes legislatius d'harmonització de la Unió enumerats en l'annex I.

A més dels sistemes de IA d'alt risc anteriors, també es consideren d'alt risc els sistemes de IA contemplats en l'Annex III del RIA (biometria; infraestructures crítiques; educació i formació professional; ocupació, gestió dels treballadors i accés a l'autoocupació; accés a servicis privats essencials i a servicis i prestacions públics essencials i gaudi d'estos; garantia del compliment del Dret; migració, asil i gestió del control fronterer; Administració de justícia i processos democràtics). Ens detindrem, en este punt, en el

"Sistemes de IA destinats a ser utilitzats per les autoritats públiques o en el seu nom per a avaluar l'admissibilitat de les persones físiques per a beneficiar-se de servicis i prestacions essencials d'assistència pública, inclosos els servicis d'assistència sanitària, així com per a concedir, reduir o retirar estos servicis i prestacions o reclamar la seua devolució."

detall dels àmbits de "accés a servicis públics essencials" i "migració, asil i gestió del control fronterer". Així, seran sistemes de IA d'alt risc conformement a l'article 6.2 RIA, els que formen part de:

○ Accés a servicis privats essencials i a servicis i prestacions públics essencials i gaudi d'estos servicis i prestacions [Annex III. 5]:

a) Sistemes de IA destinats a ser utilitzats per les autoritats públiques o en el seu nom per a avaluar l'admissibilitat de les persones físiques per a beneficiar-se de servicis i prestacions essencials d'assistència pública, inclosos els servicis d'assistència sanitària, així com per a concedir, reduir o retirar estos servicis i prestacions o reclamar la seua devolució.

b) Sistemes de IA destinats a ser utilitzats per a avaluar la solvència de persones físiques o establir la seua qualificació creditícia, excepte els sistemes de IA utilitzats a fi de detectar fraus financers.

c) Sistemes de IA destinats a ser utilitzats per a l'avaluació de riscos i la fixació de preus en relació amb les persones físiques en el cas de les assegurances de vida i de salut.

d) Sistemes de IA destinats a ser utilitzats per a l'avaluació i la classificació de les trucades d'emergència realitzades per persones físiques o per a l'enviament o l'establiment de prioritats en l'enviament de servicis de primera intervenció en situacions d'emergència, per exemple, policia, bombers i servicis d'assistència mèdica, i en sistemes de triatge de pacients en el context de l'assistència sanitària d'urgència.

En particular, les persones físiques que sol·liciten a les autoritats públiques o reben d'estes prestacions i servicis essencials d'assistència pública, a saber, servicis d'assistència sanitària, prestacions de seguretat social, servicis socials que garantixen una protecció en casos com la maternitat, la

"També es consideren d'alt risc els sistemes de IA contemplats en l'Annex III del RIA (biometria; infraestructures crítiques; educació i formació professional; ocupació, gestió dels treballadors i accés a l'autoocupació; accés a servicis privats essencials i a servicis i prestacions públics essencials i gaudi d'estos; garantia del compliment del Dret; migració, asil i gestió del control fronterer; Administració de justícia i processos democràtics)".

malaltia, els accidents laborals, la dependència o la vellesa i la pèrdua d'ocupació, assistència social i ajudes a la vivenda, solen dependre d'estes prestacions i servicis i, en general, es troben en una posició de vulnerabilitat respecte de les autoritats responsables. La utilització de sistemes de IA per a decidir si les autoritats han de concedir, denegar, reduir o revocar estes prestacions i servicis o reclamar la seua devolució, la qual cosa inclou decidir, per exemple, si els beneficiaris tenen legítimament dret a estes prestacions i servicis, podria tindre un efecte considerable en els mitjans de subsistència de les persones i vulnerar els seus drets fonamentals, com el dret a la protecció social, a la no discriminació, a la dignitat humana o a la tutela judicial efectiva i, per tant, han de classificar-se com d'alt risc. No obstant això, el present RIA no ha d'obstaculitzar el desenrotllament i l'ús d'enfocaments innovadors en l'Administració, que podrien beneficiar-se d'una major utilització de sistemes de IA conformes i assegurances, sempre que estos sistemes no suposen un alt risc per a les persones jurídiques i físiques [Considerant 58 RIA].

○ Migració, asil i gestió del control fronterer, en la mesura en què el seu ús estiga permés pel Dret de la Unió o nacional aplicable [Annex III. 7]:

a) Sistemes de IA destinats a ser utilitzats per les autoritats públiques competents, o en el seu nom, o per les institucions, òrgans i organismes de la Unió, com polígrafes o ferramentes similars.

b) Sistemes de IA destinats a ser utilitzats per les autoritats públiques competents, o en el seu nom, o per les institucions, òrgans i organismes de la Unió per a avaluar un risc, per exemple, un risc per a la seguretat, la salut o de migració irregular, que plantege una persona física que tinga la intenció d'entrar en el territori d'un Estat membre o haja entrat en ell.

c) Sistemes de IA destinats a ser utilitzats per les autoritats públiques competents, o en el seu nom, o per les institucions, òrgans i organismes de la Unió per a ajudar les autoritats públiques competents a examinar les sol·licituds

"Els sistemes de IA empleats en la migració, l'asil i la gestió del control fronterer afecten persones que amb freqüència es troben en una situació especialment vulnerable i que depenen del resultat de les actuacions de les autoritats públiques competents. Per este motiu, és summament important que els sistemes de IA que s'utilitzen en estos contextos siguen precisos, no discriminatoris i transparents, a fi de garantir que es respecten els drets fonamentals de les persones afectades i, en particular, el seu dret a la lliure circulació, a la no discriminació, a la intimitat personal i la protecció de les dades personals, a la protecció internacional i a una bona administració.".

d'asil, visat o permís de residència i les reclamacions connexes amb la finalitat de determinar si les persones físiques sol·licitants reunixen els requisits necessaris perquè es concedisca la seua sol·licitud, amb inclusió de l'avaluació connexa de la fiabilitat de les proves.

d) Sistemes de IA destinats a ser utilitzats per les autoritats públiques competents, o en el seu nom, o per les institucions, òrgans i organismes de la Unió, en el context de la migració, l'asil o la gestió del control fronterer, amb la finalitat de detectar, reconéixer o identificar a persones físiques, amb excepció de la verificació de documents de viatge.

Els sistemes de IA empleats en la migració, l'asil i la gestió del control fronterer afecten persones que amb freqüència es troben en una situació especialment vulnerable i que depenen del resultat de les actuacions de les autoritats públiques competents. Per este motiu, és summament important que els sistemes de IA que s'utilitzen en estos contextos siguen precisos, no discriminatoris i transparents, a fi de garantir que es respecten els drets fonamentals de les persones afectades i, en particular, el seu dret a la lliure circulació, a la no discriminació, a la intimitat personal i la protecció de les dades personals, a la protecció internacional i a una bona administració. Per tant, procedix classificar com d'alt risc, en la mesura en què la seua utilització estiga permesa en virtut del Dret de la Unió i nacional, aquells sistemes de IA destinats a ser utilitzats per les autoritats públiques competents, o en el seu nom, o per les institucions, òrgans o organismes de la Unió que fan tasques en l'àmbit de la migració, l'asil i la gestió del control fronterer com polígrafes i ferramentes similars, per a avaluar determinats riscos que presenten les persones físiques que entren en el territori d'un Estat membre o que sol·liciten un visat o asil, per a ajudar les autoritats públiques competents a examinar, amb inclusió de l'avaluació connexa de la fiabilitat de les proves, les sol·licituds d'asil, visat i permís de residència, així com les reclamacions connexes en relació amb l'objectiu de determinar si les persones físiques sol·licitants reunixen els requisits necessaris perquè es concedisca la seua sol·licitud, a l'efecte de detectar,

reconéixer o identificar a les persones físiques en el context de la migració, l'asil i la gestió del control fronterer, amb excepció de la verificació dels documents de viatge [Considerant 60 RIA].

No obstant això , l'anterior, un sistema de IA no es considerarà d'alt risc quan no plantege un risc important de causar un perjuí a la salut, la seguretat o els drets fonamentals de les persones físiques, també al no influir substancialment en el resultat de la presa de decisions. Això s'aplicarà quan es complisca qualsevol de les condicions següents [art. 6.3 RIA]:

a) que el sistema de IA estiga destinat a fer una tasca de procediment limitada;

b) que el sistema de IA estiga destinat a millorar el resultat d'una activitat humana prèviament realitzada;

c) que el sistema de IA estiga destinat a detectar patrons de presa de decisions o desviacions respecte a patrons de presa de decisions anteriors i no estiga destinat a substituir la valoració humana prèviament realitzada sense una revisió humana adequada, ni a influir en ella, o

d) que el sistema de IA estiga destinat a fer una tasca preparatòria per a una avaluació que siga pertinent a l'efecte dels casos d'ús enumerats en l'annex III.

Ara bé, els sistemes de IA a què es referix l'Annex III sempre es consideraran d'alt risc quan el sistema de IA efectue l'elaboració de perfils de persones físiques.

"Un sistema de IA no es considerarà d'alt risc quan no plantege un risc important de causar un perjuí a la salut, la seguretat o els drets fonamentals de les persones físiques, també al no influir substancialment en el resultat de la presa de decisions.".

2.4. Obligacions i responsabilitats ens del sector públic, segons el rol en la IA

Les obligacions i responsabilitats dels ens del sector públic variaran en funció dels riscos implícits en el sistema de IA de què es tracte, així com del rol que assumisquen en cada cas.

"Una vegada clares les regles de classificació dels sistemes de IA com a "sistemes d'alt risc", a continuació, procedim a enumerar les diferents funcions i responsabilitats que les AA.PP. tenen reconegudes en el RIA i que, en términs generals, són les mateixes que haurà de complir qualsevol persona o entitat que proveïsca o siga responsable del desplegament d'un sistema de IA".

Tal com apunten CERRILLO I MARTINEZ, Agustí i VELASCO RICO, Clara I. en *"El Reglament de la IA de la UE i competències autonòmiques",* les AA.PP. tenen reconegudes diferents funcions i responsabilitats en el RIA que, en términs generals, són les mateixes que haurà de complir qualsevol persona o entitat que proveïsca o siga responsable del desplegament d'un sistema de IA.

Una vegada clares les regles de classificació dels sistemes de IA com a "sistemes d'alt risc", a continuació, procedim a enumerar les diferents funcions i responsabilitats que les AA.PP. tenen reconegudes en el RIA i que, en términs generals, són les mateixes que haurà de complir qualsevol persona o entitat que proveïsca o siga responsable del desplegament d'un sistema de IA.

- Les obligacions de les AA.PP. com a responsables del desplegament:

Les AA.PP. poden ser responsables del desplegament, és a dir, utilitzar sistemes de IA sota la seua pròpia autoritat [art. 3.4 RIA]. Les obligacions que el RIA atribuïx als responsables del desplegament de sistemes de IA d'alt risc són les següents:

- Adoptar mesures tècniques i organitzatives adequades per a garantir que utilitzen estos sistemes conformement a les instruccions d'ús que els acompanyen [art. 26.1 RIA].
- Encomanar la supervisió humana a persones físiques que tinguen la competència, la formació i l'autoritat necessàries [art. 26.2 RIA].
- Assegurar-se que les dades d'entrada siguen pertinents i suficientment representatius en vista de la finalitat prevista del sistema de IA d'alt risc, en la mesura en què exercisca el control sobre estes dades [art. 26.4 RIA].
- Vigilar el funcionament del sistema de IA d'alt risc basant-se en les instruccions d'ús i, quan siga procedent, informar els proveïdors [art. 26.5 RIA]

"Concretament, l'art. 49.3 RIA 3 assenyala que abans de posar en servici o utilitzar un sistema de IA d'alt risc enumerat en l'annex III, amb excepció dels sistemes de IA d'alt risc esmentats en l'annex III, punt 2, els responsables del desplegament de sistemes de IA d'alt risc que siguen autoritats públiques, institucions, òrgans o organismes de la Unió, o persones que actuen en el seu nom, es registraran, seleccionaran el sistema i registraran la seua utilització en la base de dades corresponent de la UE)".

- Conservar els arxius de registre que els sistemes de IA d'alt risc generen automàticament en la mesura en què estos arxius estiguen sota el seu control, durant un període de temps adequat per a la finalitat prevista del sistema de IA d'alt risc, d'almenys sis mesos, llevat que es dispose una altra cosa en el Dret de la Unió o nacional aplicable, en particular en el Dret de la Unió en matèria de protecció de dades personals [art. 26.6 RIA].

- Abans de posar en servici o utilitzar un sistema de IA d'alt risc en el lloc de treball, els responsables del desplegament que siguen ocupadors han d'informar els representants dels treballadors i als treballadors afectats que estaran exposats a la utilització del sistema de IA d'alt risc [art. 26.7 RIA].

- Els responsables del desplegament de sistemes de IA d'alt risc que siguen autoritats públiques o institucions, òrgans i organismes de la Unió han de complir amb les obligacions de registre a que es referix l'article 49 [art. 26.8 RIA]. Concretament, l'art. 49.3 RIA 3 assenyala que abans de posar en servici o utilitzar un sistema de IA d'alt risc enumerat en l'annex III, amb excepció dels sistemes de IA d'alt risc esmentats en l'annex III, punt 2, els responsables del desplegament de sistemes de IA d'alt risc que siguen autoritats públiques, institucions, òrgans o organismes de la Unió, o persones que actuen en el seu nom, es registraran, seleccionaran el sistema i registraran la seua utilització en la base de dades corresponent de la UE.

- Quan siga procedent, els responsables del desplegament de sistemes de IA d'alt risc han d'utilitzar la informació facilitada conforme a l'article 13 del RIA (transparència i comunicació d'informació) per a complir l'obligació de portar a cap una avaluació d'impacte relativa a la protecció de dades que els imposen l'article 35 del Reglament (UE) 2016/679 o l'article 27 de la Directiva (UE) 2016/680 [art. 26.9 RIA].

- Els responsables del desplegament dels sistemes de IA d'alt risc a que es referix l'annex III que prenguen

"Tota persona que es veja afectada per una decisió que el responsable del desplegament adopte basant-se en els resultats d'eixida d'un sistema de IA d'alt risc que figure en l'annex III, amb excepció dels sistemes enumerats al punt 2, i que produïsca efectes jurídics o l'afecte considerablement de la mateixa manera, de manera que considere que té un efecte perjudicial per a la seua salut, la seua seguretat o els seus drets fonamentals, tindrà dret a obtindre del responsable del desplegament explicacions clares i significatives sobre el paper que el sistema de IA ha tingut en el procés de presa de decisions i els principals elements de la decisió adoptada [art. 86.1 RIA]".

decisions o ajuden a prendre decisions relacionades amb persones físiques han d'informar les persones físiques que estan exposades a la utilització dels sistemes de IA d'alt risc [art. 26.11 RIA].

Tota persona que es veja afectada per una decisió que el responsable del desplegament adopte basant-se en els resultats d'eixida d'un sistema de IA d'alt risc que figure en l'annex III, amb excepció dels sistemes enumerats al punt 2, i que produïsca efectes jurídics o l'afecte considerablement de la mateixa manera, de manera que considere que té un efecte perjudicial per a la seua salut, la seua seguretat o els seus drets fonamentals, tindrà dret a obtindre del responsable del desplegament explicacions clares i significatives sobre el paper que el sistema de IA ha tingut en el procés de presa de decisions i els principals elements de la decisió adoptada [art. 86.1 RIA].

En particular, quan l'encarregat del desplegament d'eixos sistemes siga un organisme de dret públic, o l'entitat privada que preste servicis públics, haurà de realitzar una avaluació d'impacte dels drets fonamentals que inclourà: a) una descripció dels processos del responsable del desplegament en els quals s'utilitzarà el sistema de IA d'alt risc d'acord amb la seua finalitat prevista; b) una descripció del temps i la freqüència de l'ús del sistema de IA; c) les categories de persones físiques i col·lectius afectats; d) els riscos del perjuí específics que puguen afectar-los a estes persones físiques i col·lectius; e) una descripció de l'aplicació de mesures de supervisió humana; f) les mesures a adoptar si es materialitzen els riscos. Esta obligació s'aplicarà al primer ús del sistema de IA d'alt risc. En casos similars, el responsable del desplegament podrà basar-se en avaluacions d'impacte relatives als drets fonamentals realitzades prèviament o a avaluacions d'impacte existents realitzades pels proveïdors. Si, durant l'ús del sistema de IA d'alt risc, el responsable del desplegament considera que algun dels elements ha canviat o ha deixat d'estar actualitzat, ha d'adoptar les mesures necessàries per a actualitzar la informació. Si ja es complix qualsevol de les obligacions establides en este article mitjançant l'avaluació d'impacte relativa a la protecció de dades realitzada conformement a l'article 35 del RGPD o de

"Les AA.PP. també poden ser proveïdores de sistemes de IA, és a dir, poden desenrotllar sistemes de IA o contractar el desenrotllament de sistemes de IA, i introduir-los en el mercat o posar-los en servici, ja siga de manera gratuïta o previ pagament. En estos casos, les AA.PP. hauran de complir amb una sèrie d'obligacions que el RIA establix en el seu article 16 per als proveïdors de sistemes de IA d'alt risc".

l'article 27 de la Directiva (UE) 2016/680, l'avaluació d'impacte a la qual ens referíem complementarà esta avaluació d'impacte relativa a la protecció de dades. Una vegada realitzada l'avaluació, el responsable del desplegament ha de notificar els seus resultats a l'autoritat de vigilància del mercat, presentant un model emplenat que elaborarà l'Oficina de IA [art. 27 RIA; art. 49.3 RIA].

- Cooperar amb les autoritats competents pertinents en qualsevol mesura que estes adopten en relació amb el sistema de IA d'alt risc amb l'objectiu d'aplicar el RIA [art. 26.12 RIA].

- Les obligacions de les AA.PP. com a proveïdores de sistemes de IA:

  Les AA.PP. també poden ser proveïdores de sistemes de IA, és a dir, poden desenrotllar sistemes de IA o contractar el desenrotllament de sistemes de IA, i introduir-los en el mercat o posar-los en servici, ja siga de manera gratuïta o previ pagament. En estos casos, les AA.PP. hauran de complir amb una sèrie d'obligacions que el RIA establix en el seu article 16 per als proveïdors de sistemes de IA d'alt risc:

  - Vetlar perquè els seus sistemes de IA d'alt risc complisquen els requisits definits en la secció 2;

  - Indicar en el sistema de IA d'alt risc o, quan no siga possible, en l'embalatge del sistema o en la documentació que l'acompanye, segons siga procedent, el seu nom, el seu nom comercial registrat o marca registrada i la seua adreça de contacte;

  - Comptar amb un sistema de gestió de la qualitat, en els términs de l'article 17 RIA;

  - Conservar la documentació a què es referix l'article 18 RIA;

  - Quan estiguen sota el seu control, conservar els arxius de registre generats automàticament pels seus sistemes de IA d'alt risc a què es referix l'article 19;

"Les AA.PP. proveïdores de sistemes de IA també han de registrar els sistemes de IA d'alt risc enumerats en l'Annex III RIA en la base de dades de la UE [art. 71 RIA], establir un sistema de vigilància postcomercialització [art. 72 RIA]; així com notificar a les autoritats de vigilància del mercat de qualsevol incidència greu [art. 73 RIA]".

- Assegurar-se que els sistemes de IA d'alt risc siguen sotmesos al procediment pertinent d'avaluació de la conformitat a què es referix l'article 43 abans de la seua introducció en el mercat o posada en servici;
- Elaborar una declaració UE de conformitat en virtut del que es disposa en l'article 47;
- Col·locar el marcatge CE en el sistema de IA d'alt risc o, quan no siga possible, en el seu embalatge o en la documentació que l'acompanye, per a indicar la conformitat amb el RIA;
- Complir amb les obligacions de registre a què es referix l'article 49, apartat 1;
- Adoptar les mesures correctores necessàries i facilitar la informació exigida en l'article 20;
- Demostrar, prèvia sol·licitud motivada de l'autoritat nacional competent, la conformitat del sistema de IA d'alt risc amb els requisits establits en la secció 2;
- Vetlar perquè el sistema de IA d'alt risc complisca requisits d'accessibilitat de conformitat amb les Directives (UE) 2016/2102 i (UE) 2019/882.

A més, les AA.PP. proveïdores de sistemes de IA també han de registrar els sistemes de IA d'alt risc enumerats en l'Annex III RIA en la base de dades de la UE [art. 71 RIA], establir un sistema de vigilància postcomercialització [art. 72 RIA]; així com notificar a les autoritats de vigilància del mercat de qualsevol incidència greu [art. 73 RIA].

Finalment, fer menció del que es disposa en l'article 62 RIA, que preveu una sèrie de mesures a prendre pels Estats membres, en particular en les pimes i empreses emergents, i en algun cas en les autoritats públiques locals. En el cas de les autoritats públiques locals, els Estats membres han d'adoptar les següents mesures: *"b) organitzaran activitats de sensibilització i formació específiques sobre l'aplicació del*

present Reglament adaptades a les necessitats de les pimes, incloses les empreses emergents, els responsables del desplegament i, si és el cas , les autoritats públiques locals; c) utilitzaran canals específics existents i establiran, si és el cas, nous canals per a la comunicació amb les pimes, incloses les empreses emergents, els responsables del desplegament i altres agents innovadors, així com, si és el cas, les autoritats públiques locals, a fi de proporcionar assessorament i respondre als dubtes plantejats sobre l'aplicació del present Reglament, també en relació amb la participació en els espais controlats de proves per a la IA".

"No totes les solucions IA tracten dades personals en alguna de les etapes del seu cicle de vida, ni prenen decisions basades únicament en tractaments automatitzats que afecten persones físiques. Alguns exemples de solucions IA sense dades personals podrien ser els sistemes de control de qualitat de productes industrials, o aquells sistemes de presa de decisions sobre la compra i venda de productes financers".

2.5. IA subjecta als prinicpis i obligacions en protecció de dades de caràcter personal

No totes les solucions IA tracten dades personals en alguna de les etapes del seu cicle de vida, ni prenen decisions basades únicament en tractaments automatitzats que afecten persones físiques. Alguns exemples de solucions IA sense dades personals podrien ser els sistemes de control de qualitat de productes industrials, o aquells sistemes de presa de decisions sobre la compra i venda de productes financers. No obstant això, si un component IA realitza el tractament de dades personals, elabora perfils sobre una persona física o si pren decisions sobre esta, haurà de sotmetre's al RGPD.

L'Agència Espanyola de Protecció de Dades (d'ara en avant, AEPD), en el seu document de *"Adequació al RGPD de tractaments que incorporen Intel·ligència Artificial. Una introducció"* (febrer de 2020) analitza aquells aspectes clau que han de tindre's en compte a l'hora de definir un tractament que faça ús de solucions de IA per a garantir que respecta els principis establits en el RGPD, que extractarem a continuació.

- **Legitimació i limitació del tractament:**

L'establiment d'una base jurídica legitimadora és el primer pas per a determinar el compliment de la solució de IA amb el RGPD. La legitimació per a les diferents etapes del cicle de vida i per a cada tractament s'ha d'establir en la fase de concepció del tractament, siga este tractament la pròpia

"La legitimació per a les diferents etapes del cicle de vida i per a cada tractament s'ha d'establir en la fase de concepció del tractament, siga este tractament la pròpia creació d'un component IA o un tractament que plantege la utilització d'un component IA. Des del punt de vista de la Protecció de Dades, la legitimació és el primer element que cal establir dins de la fase de concepció del tractament. Si no es troba una base legitimadora no s'ha de realitzar el tractament".

creació d'un component IA o un tractament que plantege la utilització d'un component IA. Des del punt de vista de la Protecció de Dades, la legitimació és el primer element que cal establir dins de la fase de concepció del tractament. Si no es troba una base legitimadora no s'ha de realitzar el tractament.

A causa de la naturalesa dels sistemes de IA, en cada etapa del cicle de vida es podria fer ús d'una base jurídica distinta per a:

- L'entrenament i/o validació del model.
- L'ús de dades de tercers en la inferència.
- La comunicació de dades implícites en el model.
- El tractament de les dades de l'interessat en el marc del servici prestat per la IA.
- El tractament de dades de l'interessat per a l'evolució del model.

L'article 6 del RGPD establix les sis bases jurídiques per les quals el tractament de dades personals es pot considerar lícit. Les bases jurídiques més habituals que legitimaran el tractament en una solució de IA són:

- El tractament és necessari per a l'execució d'un contracte en el qual l'interessat és part, o per a l'aplicació de mesures precontractuals a petició d'este. Podria ser el cas de desenrotlladors que contracten subjectes per a fer ús de les seues dades personals en l'etapa d'entrenament del sistema. També podria ser que el responsable del tractament, i que proporciona un servici a tercers interessats que inclou la solució de IA, utilitzara les dades d'estos en el marc del contracte del servici.

- L'interés legítim, sempre que sobre estos interessos no prevalguen els interessos o els drets i llibertats fonamentals de l'interessat que requerisquen la protecció de dades personals, en particular quan l'interessat siga un xiquet. Cal tindre en compte que l'utilitzar com a base jurídica l'interés legítim reclama del responsable un major grau compromís, formalitat i competència. Exigix realitzar una acurada avaluació que els seus interessos legítims prevalen sobre el possible impacte en els drets, llibertats i interessos dels interessats.

"L'interés legítim, sempre que sobre estos interessos no prevalguen els interessos o els drets i llibertats fonamentals de l'interessat que requerisquen la protecció de dades personals, en particular quan l'interessat siga un xiquet. Cal tindre en compte que l'utilitzar com a base jurídica l'interés legítim reclama del responsable un major grau compromís, formalitat i competència".

- El consentiment dels interessats, que, com establix l'article 4.11 del RGPD, és tota manifestació de voluntat lliure, específica, informada i inequívoca per la qual l'interessat accepta, ja siga mitjançant una declaració o una clara acció afirmativa, el tractament de dades personals que el concernixen. I en uns certs casos més especials des del punt de vista de solucions IA, també poden ser bases jurídiques:
- Protecció d'interessos vitals.
- Raons d'interés públic o exercici de poders públics.
- Compliment d'obligacions legals.

Per a determinar la base jurídica del tractament, és important tindre en compte que les categories especials de dades, establides en l'article 9 del RGPD, tenen requisits addicionals per al seu tractament. En estos casos, i abans d'analitzar una base jurídica que legitime el tractament segons l'article 6 del RGPD, és necessari alçar la prohibició prèvia establida en el citat article 9 sobre la base d'alguna de les circumstàncies en ell contemplades, sense perdre de vista les limitacions addicionals establides en la LOPDGDD també en el seu article 9.

A més, el Considerant 71 del RGPD establix una restricció addicional sobre el tractament de les categories especials de dades quan es pretenguen utilitzar en decisions automatitzades i per a l'elaboració de perfils, fixant la limitació que estos sol poden ser emprats sota condicions específiques. En particular, l'article 22.4 establix que les decisions basades únicament en el tractament automatitzat, inclosa l'elaboració de perfils, que produïsca efectes jurídics en l'interessat o l'afecte significativament de mode similar, no es basaran en les categories especials de dades personals llevat que medie el consentiment de l'interessat o el tractament siga necessari per raons d'un interés públic essencial, sobre la base del Dret de la Unió o dels Estats membres i s'hagen pres mesures adequades per a salvaguardar els drets i llibertats i els interessos legítims de l'interessat. Estes limitacions apliquen tant a les dades arreplegades dels interessats per al desenrotllament o

explotació del component de IA, com a les categories especials de dades que s'inferisquen en el curs dels tractaments.

Un altre aspecte important és que s'ha de tindre en compte el principi de limitació del tractament. Una base jurídica no habilita per a l'ús de les dades per a qualsevol propòsit i en tot moment, sinó que ha de restringir-se a aquells fins determinats, explícits i legítims que s'hagen identificat, evitant tractar-los de manera incompatible amb eixos fins. A més, els interessats les dades dels quals són tractats, han de ser conscients de com s'utilitzaran, la qual cosa està íntimament relacionat amb el principi d'informació i transparència.

"Un altre aspecte important és que s'ha de tindre en compte el principi de limitació del tractament. Una base jurídica no habilita per a l'ús de les dades per a qualsevol propòsit i en tot moment, sinó que ha de restringir-se a aquells fins determinats, explícits i legítims que s'hagen identificat, evitant tractar-los de manera incompatible amb eixos fins".

L'extinció d'una base jurídica de legitimació, com pot ser la retirada del consentiment, no té un efecte retroactiu en relació amb els resultats obtinguts en un tractament ja realitzat. Per exemple, quan les dades personals s'han emprat per a entrenar un component de IA, l'extinció de la base jurídica no invalida l'explotació del model, encara que el responsable del tractament ha de parar atenció a les sol·licituds de l'exercici de drets en matèria de protecció de dades.

- **Informació i transparència:**

La informació que cada responsable ha de proporcionar als interessats s'establix en els articles 13 i 14 del RGPD, i el contingut concret s'haurà d'adaptar a l'etapa del cicle de vida de la IA en la qual s'estiga realitzant el tractament.

En el cas que en el component IA existisquen dades personals que puguen ser recuperables cal informar sobre esta circumstància als interessats i, si és el cas, disposar d'una base jurídica legitimadora per a la seua comunicació o tractament posterior.

En el cas que l'interessat estiga sotmés a decisions automatitzades o en l'elaboració de perfils als quals fa referència l'article 22 del RGPD, un aspecte important que s'establix en l'article 13.2.f del RGPD és que este ha de "disposar d'informació significativa sobre la lògica aplicada"

"La informació que cada responsable ha de proporcionar als interessats s'establix en els articles 13 i 14 del RGPD, i el contingut concret s'haurà d'adaptar a l'etapa del cicle de vida de la IA en la qual s'estiga realitzant el tractament".

i "la importància i les conseqüències previstes". Segons el parer de l'AEPD, complir amb esta obligació oferint una referència tècnica a la implementació de l'algorisme pot ser opac, confús, i fins i tot conduir a la fatiga informativa, per la qual cosa ha de facilitar-se informació que permeta entendre el comportament del tractament.

Si anem al RIA, trobem que el seu article 13 establix que els sistemes d'alt risc han de dissenyar-se i desenrotllar-se de manera que es garantisca un nivell de transparència suficient perquè els responsables del desplegament interpreten i utilitzen correctament els seus resultats d'eixida i, igualment, puguen complir les obligacions previstes en la secció 3 (articles 16 a 27). També s'establix que els sistemes de IA d'alt risc hauran d'anar acompanyats d'instruccions d'ús, que hauran d'incloure informació concisa, completa, correcta i clara, que siga pertinent, accessible i comprensible pels responsables del desplegament (ap. 2). L'apartat 3 fixa el contingut mínim de les instruccions d'ús. L'Autoritat Catalana de Protecció de Dades (d'ara en avant, APDCAT) en el document *"RGPD vs. RIA Anàlisi d'una intersecció parcial"* (juliol de 2024), destaca d'este contingut el següent: el nivell de precisió, solidesa i ciberseguretat; els eventuals riscos que puguen aparéixer i afectar la salut i a la seguretat o als drets fonamentals (en connexió amb el EIDDFF de l'article 27); les especificacions relatives a les dades d'entrada o qualsevol informació rellevant sobre el conjunt de dades d'entrenament, validació i prova emprats, tenint en compte la finalitat del sistema; qualsevol informació que permeta interpretar els resultats d'eixida als responsables del desplegament, així com utilitzar-la correctament; i, una descripció dels mecanismes inclosos en el sistema que permeta als responsables obtindre, emmagatzemar i interpretar correctament els arxius de registre (article 12 RIA). Tota esta informació, segons la APDCAT, servirà també a l'efecte de complir amb les obligacions de transparència i informació del RGPD quan els sistemes de IA tracten dades personals.

Això, tanmateix, no ha de confondre's amb el que disposa l'article 50 RIA, que versa sobre les obligacions de transparència dels proveïdors o responsables del

"Est article preveu que els proveïdors hauran de garantir que els sistemes de IA que es destinen a interactuar amb persones físiques han de dissenyar-se i desenrotllar de manera que les persones físiques que intervenen estiguen informades que estan interactuant amb un sistema d'intel·ligència artificial. Això no s'aplicarà quan resulte evident des del punt de vista d'una persona física raonablement informada, atenta i perspicaç; ni quan els sistemes de IA es destinen a detectar, previndre, investigar o enjudiciar delictes (ap. 1)".

desplegament cap a les persones físiques. Concretament, este article preveu que els proveïdors hauran de garantir que els sistemes de IA que es destinen a interactuar amb persones físiques han de dissenyar-se i desenrotllar de manera que les persones físiques que intervenen estiguen informades que estan interactuant amb un sistema d'intel·ligència artificial. Això no s'aplicarà quan resulte evident des del punt de vista d'una persona física raonablement informada, atenta i perspicaç; ni quan els sistemes de IA es destinen a detectar, previndre, investigar o enjudiciar delictes (ap. 1). Les persones físiques hauran de ser informades de manera clara i distingible, i no més tard de la primera interacció o exposició al sistema de IA (ap. 5).

- **Exercici de drets:**

Els responsables que facen ús de solucions de IA per a tractar dades personals, elaborar perfils o prendre decisions automatitzades, han de ser conscients que els interessats tenen drets en l'àmbit de la protecció de dades que han de ser atesos. Per tant, durant la fase de concepció del tractament, els responsables han de ser conscients que han d'establir mecanismes i procediments adequats per a poder atendre les sol·licituds que reben, i que estos mecanismes hauran d'estar adequadament dimensionats per a l'escala del tractament que estan efectuant.

- **Dret d'accés**: El dret d'accés ha d'executar-se pel responsable de cada una de les etapes del cicle de vida de la solució de IA que involucren dades de caràcter personal. Això inclou les dades d'entrenament que pogueren estar inclosos en els components de IA i que puguen ser recuperats pel responsable que explota la solució IA.

- **Dret de supressió**: El dret de supressió implica una proactivitat del responsable del tractament per a, com establix el Considerant 39, garantir que les dades se suprimixen quan ja no siguen necessaris per a la finalitat del tractament i, en particular, perquè s'incloguen procediments per a la revisió periòdica del conjunt de dades i terminis per a la seua supressió.

"Les dades arreplegades per a l'etapa d'entrenament, atenent a l'assenyalat en relació amb l'article 11 del RGPD i en compliment del principi de minimització de dades, han de ser depurats de tota la informació no estrictament necessària per a l'entrenament del model".

Les dades arreplegades per a l'etapa d'entrenament, atenent a l'assenyalat en relació amb l'article 11 del RGPD i en compliment del principi de minimització de dades, han de ser depurats de tota la informació no estrictament necessària per a l'entrenament del model.

Quan l'etapa d'entrenament del sistema de IA s'ha completat, l'organització ha d'executar la seua supressió, llevat que es justifique la necessitat de mantindre'ls per al refinat o avaluació del sistema, o es justifique la necessitat i legitimitat de mantindre'ls per a altres finalitats que resulten compatibles amb les quals van originar la seua recollida d'acord amb les condicions de l'article 6.466 del RGPD i aplicant els principis de minimització de dades. En el cas que es reben sol·licituds de supressió dels interessats, el responsable hauria d'adoptar una aproximació case per cas, tenint en compte les possibles limitacions a este dret previstes en el Reglament.

En el cas que el responsable mantinga les dades de l'interessat per a la personalització del servici que està oferint la solució de IA, una vegada haja extingit la relació de servici, estes dades hauran de ser suprimits.

- **Dret de rectificació**: El responsable té l'obligació d'atendre el dret de rectificació de les dades dels interessats, especialment aquells generats per les inferències i perfils elaborats per la solució IA.

D'altra banda, en la mesura que existisquen dades inexactes d'entrenament en el model que no tinguen un efecte sobre l'interessat, per exemple, que no hi haja una possible vinculació de la informació inexacta amb algun interessat a l'hora de distribuir la solució de IA, la inexactitud en les dades pot ser aconsellable com a part de les estratègies d'abstracció i ocultació encaminades a garantir l'aplicació del principi de minimització. Si estes estratègies conduïxen a evitar la reidentificació d'individu, fent referència a l'article 11 del RGPD abans citat, no cabria l'execució del dret de rectificació.

"En la mesura que existisquen dades inexactes d'entrenament en el model que no tinguen un efecte sobre l'interessat, per exemple, que no hi haja una possible vinculació de la informació inexacta amb algun interessat a l'hora de distribuir la solució de IA, la inexactitud en les dades pot ser aconsellable com a part de les estratègies d'abstracció i ocultació encaminades a garantir l'aplicació del principi de minimització".

Per contra, si el model en si conté dades personals inexactes de tercers que poden ser reidentificats, associant a este tercers una informació errònia, és necessari donar resposta al dret de rectificació.

- **Portabilitat**: El responsable d'un tractament que incloga un component de IA ha d'avaluar i documentar si el seu tractament està obligat a proporcionar la portabilitat sobre les dades facilitades o observades de l'interessat, en funció del que s'establix en l'article 20 abans citat. En eixe cas, el requisit de portabilitat ha de ser tingut en compte des de les més primerenques fases de concepció i disseny del tractament, en la selecció del component IA i/o pels desenrotlladors de components IA.

L'article 20.2 del RGPD establix el dret a la transmissió de les dades directament de responsable a responsable, però només quan siga tècnicament possible. En cas que existisquen limitacions a la portabilitat, és un exercici de transparència informar amb antelació als usuaris d'estes limitacions.

- **Presa de decisions basades únicament en un tractament automatitzat:**

Les aplicacions que oferixen o suporten un servici basat en solucions IA poden prendre decisions que afecten els individus, les seues vides privades, la seua seguretat física, la seua posició social i la seua interacció amb altres persones. El RGPD garantix el dret a no ser sotmés a decisions automatitzades incloses l'elaboració de perfils quan:

- No hi ha intervenció humana. Perquè puga considerar-se que existix participació humana, la supervisió de la decisió ha de ser realitzada per una persona competent i autoritzada per a modificar la decisió, i per a això ha de realitzar una acció significativa i no simbòlica.
- Produïsquen efectes jurídics.
- afecte de manera similar i significativa a l'interessat

Si bé, el RGPD ho permet en una sèrie de circumstàncies [art. 22.2 RGPD]. En estos casos, caldrà atendre el que es disposa en l'apartat "Informació" abans tractat es tracta sobre els requisits d'informació d'estos tractaments.

"No hi ha una solució estàndard per a tots els tractaments, i molt menys per a aquells que incloguen un component de IA. La solució ha d'establir-se mitjançant una anàlisi de riscos que, des del punt de vista de protecció de dades, ha de ser relatiu als riscos per als drets i llibertats dels interessats".

Més enllà d'exigències derivades de la protecció de dades, com a bona pràctica, l'AEPD advoca per la supervisió humana en IA, i en general, en la presa decisions automatitzades, donant sempre l'opció que un operador humà puga ignorar l'algorisme en un moment donat, procedimentant aquelles situacions en les quals ha d'optar-se per este mode d'actuar. Per a això és recomanable documentar les incidències o els qüestionaments de les decisions automàtiques rebudes dels interessats, de manera que, de la seua anàlisi, siga possible detectar situacions en les quals és necessària la intervenció humana perquè el tractament pot no estar funcionant de la manera esperada.

El RIA, per part seua, no crea ni preveu cap figura específica per a fer les tasques de supervisió o vigilància dels sistemes de IA. No obstant això, el considerant 73 i l'article 26.2 (obligacions dels responsables del desplegament de sistemes de IA d'alt risc) establixen que els responsables del desplegament encarregaran la supervisió humana dels sistemes a persones físiques que tinguen la competència, la formació i l'autoritat necessàries.

- **Gestió del risc per als drets i llibertats:**

El RGPD establix en el seu article 32 que tant el responsable, com l'encarregat, aplicaran mesures tècniques i organitzatives apropiades per a garantir un nivell de seguretat adequat al risc per als drets i llibertats dels interessats. Estes mesures s'adequaran als costos d'aplicació, la naturalesa, l'abast, el context i els fins del tractament, així com als riscos de probabilitat i gravetat variables. És a dir, no hi ha una solució estàndard per a tots els tractaments, i molt menys per a aquells que incloguen un component de IA. La solució ha d'establir-se mitjançant una anàlisi de riscos que, des del punt de vista de protecció de dades, ha de ser relatiu als riscos per als drets i llibertats dels interessats.

El responsable del desenrotllament, manteniment i/o distribució d'un component IA, així com el responsable d'un tractament que incloga components IA, ha de prendre, en cada una de les respectives etapes i responsabilitats, les

mesures oportunes per a minimitzar o eliminar els factors de risc.

- **Avaluació d'Impacte en Protecció de Dades (EIPD):**

La EIPD és una obligació establida en el RGPD quan els nivells de risc associats al tractament són elevats. Esta obligació implica anar més enllà de realitzar la mera gestió del risc del tractament, ja que exigix una formalitat addicional a l'hora d'executar esta gestió.

La necessitat que cada responsable duga a terme una avaluació d'impacte de la protecció de dades s'establix en l'article 35 del RGPD quan, segons l'apartat 1, "el tractament comporte un alt risc per als drets i llibertats de les persones físiques". En particular, però no de manera exclusiva, i tal com establix l'article 35.3.a), és necessari realitzar una EIPD quan es realitze l'elaboració de perfils, basats en tractaments automatitzats (però no necessàriament exclusivament automatitzats), sobre els quals es prenguen decisions que produïsquen efectes jurídics per a les persones físiques o que els afecten significativament.

"És necessari realitzar una EIPD quan es realitze l'elaboració de perfils, basats en tractaments automatitzats (però no necessàriament exclusivament automatitzats), sobre els quals es prenguen decisions que produïsquen efectes jurídics per a les persones físiques o que els afecten significativament".

Com véiem en l'apartat de "Obligacions i responsabilitats dels ens del sector públic", en el RIA s'incorporen diverses referències a les EIPD regulades per la normativa de protecció de dades. Entre les més significatives:

- La de l'article 26.9 RIA, que establix que, quan siga procedent, els responsables del desplegament de sistemes de IA d'alt risc han d'utilitzar la informació facilitada conforme a l'article 13 del RIA (transparència i comunicació d'informació) per a complir l'obligació de dur a terme una avaluació d'impacte relativa a la protecció de dades que els imposen l'article 35 del Reglament (UE) 2016/679 o l'article 27 de la Directiva (UE) 2016/680.

- La de l'article 27 RIA, que assenyala que abans de desplegar un dels sistemes de IA d'alt risc a què es referix l'article 6, apartat 2, amb excepció dels sistemes de IA d'alt risc destinats a ser utilitzats en l'àmbit enumerat en l'annex III, punt 2, els responsables del desplegament que siguen

"Per tant, les AA.PP. responsables del desplegament hauran d'aportar per a esta inscripció un resum de la EIPD, que es farà públic i accessible per a tots, abans d'utilitzar un sistema de IA d'alt risc de l'annex III (excloent els sistemes dels punts 1, 2, 6 i 7)".

organismes de Dret públic, o entitats privades que presten servicis públics, i els responsable del desplegament de sistemes de IA d'alt risc a què es referix l'annex III, punt 5, lletres b) i c), duran a terme una avaluació de l'impacte que la utilització d'estos sistemes pot tindre en els drets fonamentals. Ara bé, en el seu apartat 4, este article precisa que si ja es complix eixa obligació mitjançant la EIPD realitzada conformement a l'article 35 RGPD o 27 de la Directiva (UE) 2016/680, l'avaluació d'impacte relativa als drets fonamentals a què es referix l'article 27 complementarà esta avaluació d'impacte relativa a la protecció de dades.

Pel que fa a l'obligació de fer pública o no la EIPD en l'àmbit dels sistemes de IA d'alt risc, ens remetem al que es disposa per la APDCAT en el document *"RGPD vs. RIA Anàlisi d'una intersecció parcial"*, i és que, si ens limitem a l'àmbit del RGPD, no és obligatori donar publicitat a esta. No obstant això, segons les directrius del Grup de Treball de l'article 29 (ara, Comité Europeu de Protecció de Dades), la seua publicació podria ajudar a fomentar la confiança en el tractament de les dades i demostrar responsabilitat proactiva i transparència. En este sentit, s'apuntava que seria positiu publicar algunes parts o un resum d'esta . En el RIA, en canvi, article 49.3 i 4, es prescriu que abans de posar en servici o utilitzar un sistema de IA d'alt risc del llistat de l'annex III, amb excepció dels de l'apartat 2 (infraestructures crítiques), els responsables del desplegament dels sistemes de IA d'alt risc que siguen autoritats públiques, institucions, òrgans o organismes de la Unió, o persones que actuen en el seu nom, s'han de registrar, seleccionar el sistema i registrar el seu ús en la base de dades de l'article 71. Per tant, les AA.PP. responsables del desplegament hauran d'aportar per a esta inscripció un resum de la EIPD, que es farà públic i accessible per a tots, abans d'utilitzar un sistema de IA d'alt risc de l'annex III (excloent els sistemes dels punts 1, 2, 6 i 7).

- **Minimització:**

S'ha de garantir que les dades personals són adequats, pertinents i limitats al necessari en relació amb els fins per als quals són tractats. Consistix en:

"Un dels aspectes claus del RGPD, i capital per a determinar la correcta aplicació de les polítiques de accountability i transparència, és que estiguen clarament identificades les responsabilitats en el tractament".

- Limitar l'extensió de les categories de dades que s'utilitzen en cada fase del tractament a aquelles que són estrictament necessàries i rellevants.
- Limitar el grau de detall o precisió de la informació, la granularitat de la recollida en temps i freqüència i l'antiguitat de la informació utilitzada.
- Limitar l'extensió en el nombre d'interessats dels quals es tracten les dades.
- Limitar l'accessibilitat de les diferents categories de dades al personal del responsable/encarregat o fins i tot a l'usuari final (si hi ha dades de tercers en els models de IA) en totes les fases del tractament.

És necessari que en la concepció de la solució IA s'estudie la manera d'implementar estes restriccions, descrivint i analitzant el cicle de vida de les dades al llarg de totes les etapes del tractament. L'anàlisi no pot centrar-se únicament en la solució IA des del punt de vista tècnic, sinó que ha d'englobar tot el tractament en el qual s'inclou i aconseguint tant els aspectes automatitzats com els no automatitzats de totes i cada una de les fases del tractament.

- **Rols i responsabilitats en matèria de protecció de dades:**

Un dels aspectes claus del RGPD, i capital per a determinar la correcta aplicació de les polítiques de *accountability* i transparència, és que estiguen clarament identificades les responsabilitats en el tractament.

En les diferents etapes del cicle de vida d'un component IA serà responsable del tractament de dades personals aquella persona física, jurídica, autoritat pública o un altre que prenga la decisió de realitzar el tractament de dades personals. Per tant, diferents responsabilitats implicaran diferents obligacions en el marc del tractament. És possible que el responsable contracte terceres parts per a realitzar, en el seu nom i sota les seues instruccions, diferents tasques. Dites terceres tindran el caràcter d'encarregats de tractament sempre que tot tractament de dades personals ho realitzen sota les instruccions d'eixe responsable. Qualsevol altre tractament addicional sobre estes dades que

Etapa	Responsable	Encarregat
Desenrotlle/ Entrenament	L'entitat que definisca els fins del component IA i decidisca quines dades s'empraran per a entrenar el sistema. En cas que es contracte el desenrotllament a un tercer, però este tercer prenga les decisions sobre les dades personals utilitzades per a entrenar al component IA per als seus propis fins, serà considerat responsable l'entitat contractada. En el cas que, aquell que definisca els fins, adquirisca un conjunt de dades personals, serà responsable de tractament.	L'entitat contractada, per a entrenament o desenrotllament, sempre que el contractant fixe els términs que definixen els fins del tractament i les característiques substancials de les dades, tant si el contractant és qui cedix estes dades com si els obté per si mateix el contractat, i l'encarregat els utilitze només per a complir amb els fins del responsable.
Validació	Igual que en el cas anterior.	Igual que en el cas anterior.
Desplegament	En el cas que la solució IA és un component que s'embene a una altra entitat (podria ser formant part de tractament), i eixe component inclou dades de caràcter personal, les dos entitats realitzen una comunicació de dades personals i les dos són responsables. Si la comercialització té com a objecte la venda d'un producte que incloga un component de IA a una persona física per al seu ús particular, encara que el model incloga dades de caràcter personal, aplicarà l'excepció domèstica, llevat que realitze un tractament per als seus propis fins de les dades personals incloses, i en este cas també serà considerat responsable.	L'entitat que posa un model al servici d'un responsable perquè l'explote en un marc de prestació de servicis sense intervindre en eixa explotació o que, en cas de fer-ho perquè siga necessari per a l'adequada execució d'eixe servici, no utilitza les dades personals per a fins propis.

puguen arribar a realitzar per als seus propis fins els convertirà en responsables per a eixos tractaments.

Així mateix, en les diferents etapes poden intervindre distints responsables i encarregats, a més de plantejar-se situacions de comunicacions de dades entre responsables:

Inferència/perfilat	L'entitat que decidix tractar les dades dels interessats amb el sistema IA per als seus propis fins. Si el tractament el realitza una persona física sobre les seues pròpies dades personals o d'aquelles persones en el seu entorn per a una activitat exclusivament personal o domèstica, s'aplicarà l'excepció domèstica. Esta excepció no aplica a aquells que proporcionen els mitjans per a tractar dades personals relacionades amb tals activitats personals o domèstiques per als seus propis fins.	Igual que en el cas anterior.
Decisió	L'entitat que prenga decisions automatitzades sobre els interessats per als seus propis fins.	Igual que en el cas anterior.
Evolució	L'entitat que decidix tractar les dades dels interessats amb el sistema IA, si comunica a una tercera entitat les dades dels usuaris serà responsable de la comunicació de dades si no existix una relació de responsable-encarregat. L'entitat que determina l'evolució del component IA sobre la base de les dades dels usuaris, tant si les dades són cedides directament pels interessats com per l'entitat que els proporciona servici, és responsable d'este tractament d'evolució o reentrenament.	En el cas que l'entitat que decidix tractar les dades dels interessats contracte el tractament IA a un tercer, dita tercera actuarà com a encarregat de tractament, sempre que no els tracte per als seus propis fins.

“El que pren la decisió de realitzar el tractament és responsable, i no pot escudar-se en la carència d'informació o el desconeixement tècnic per a evadir la seua responsabilitat a l'hora d'auditar i decidir l'adequació del sistema.”

Matisar que en este apartat s'està tractant el tema de responsabilitat des del punt de vista de protecció de dades. La decisió d'adoptar, en el marc d'un tractament, una solució tècnica basada en IA, és presa pel responsable, que és qui “determina els mitjans i fins del tractament” i és, per tant, qui té al seu càrrec la presa de decisió de seleccionar una solució tecnològica o una altra. En este responsable descansa l'obligació de ser diligent a l'hora de seleccionar la més adequada, en particular quan contracta el seu desenrotllament o l'adquirix; exigir i analitzar les especificacions de qualitat de la solució; i determinar l'extensió del tractament i la càrrega de fer front a les conseqüències de les seues decisions. El que pren la decisió de realitzar el tractament és responsable, i no pot escudar-se en la carència d'informació o el desconeixement tècnic per a evadir la seua responsabilitat a l'hora d'auditar i decidir l'adequació del sistema.

- **Delegat de Protecció de Dades:**

El DPD podrà orientar la implementació de les polítiques de transparència, en particular, per a gestionar un canal d'informació als interessats. El DPD es convertix en un element clau per a poder gestionar el risc i aplicar de manera efectiva els mecanismes de responsabilitat proactiva. En particular, l'article 35 identifica al DPD com un rol fonamental en la realització de la EIPD i una de les ferramentes per a implementar la transparència de cara a l'usuari.

MATERIAL COMPLEMENTARI

- Reglament (UE) 2024/1689 del Parlament Europeu i del Consell, de 13 de juny de 2024, pel qual s'establixen normes harmonitzades en matèria d'intel·ligència artificial i pel qual es modifiquen els Reglaments (CE) núm. 300/2008, (UE) núm. 167/2013, (UE) núm. 168/2013, (UE) 2018/858, (UE) 2018/1139 i (UE) 2019/2144 i les Directives 2014/90/UE, (UE) 2016/797 i (UE) 2020/1828 (Reglament d'Intel·ligència Artificial).
  Consulta en este enllaç.

- Guia de l'AEPD; Adequació al RGPD de tractaments que incorporen Intel·ligència Artificial. Una introducció. Consulta la guia en este enllaç.

- Article d'interés, Víctor Almonesir; Smart City 2024: exemples de #IA aplicada als servicis municipals. Consulta l'article en este enllaç.

- Marc de rols i responsabilitats per a IA en infraestructures crítiques del Departament de Seguretat Nacional dels EUA. Consulta en este enllaç.

NOTÍCIES

Las autoritats de control en protecció de dades espanyoles han publicat diverses notícies, d'interés general:

1. **L'Autoritat Italiana de Protecció de Dades adopta mesures correctives i sancionadores contra OpenAI per l'ús de ChatGPT**

L'Autoritat de Protecció de Dades italiana va multar a OpenAI amb 15 milions d'euros per diverses infraccions relacionades amb el processament de dades personals de ChatGPT. La investigació de 2023 va revelar que OpenAI no va notificar una violació de dades, va processar informació sense base legal i no va complir amb les obligacions de transparència. A més, no va implementar controls d'edat, exposant a menors de 13 anys a riscos. OpenAI haurà de realitzar una campanya informativa de sis mesos sobre el funcionament de ChatGPT. Pots consultar la Resolució en este enllaç.

2. **El Comité Europeu de Protecció de Dades (CEPD) emet un Dictamen sobre els models de IA: els principis del RGPD recolzen la IA responsable**

El CEPD va aprovar un dictamen sobre l'ús de dades personals en models de IA, abordant l'anonimització , l'interés legítim com a base jurídica i el tractament il·legal de dades. Establix que les Autoritats de Protecció de Dades han d'avaluar cas per cas si un model és anònim i si l'interés legítim és adequat, assegurant que el tractament siga necessari i respectuós amb els drets. També s'assenyala que l'ús de dades personals tractades il·legalment pot afectar la legalitat del model, llevat que s'haja anonimitzat. A més, el CEPD prepara directrius sobre temes com el raspat de pàgines web. Pots consultar el Dictamen 28/2024 en este enllaç.